

HẢI NINH: TRẦN TRỞ VỤ TÔM MỚI

NGUYỄN NGỌC LAN

Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư Quảng Bình

Làng biển Hải Ninh (huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình) vốn nghèo, cái nghề đặc trưng của biển bãi ngang có từ thời lập làng, bởi dân biển nơi đây ra khơi bằng bó nan hay thuyền nhỏ nên thu nhập cũng bấp bênh như từng con sóng nhỏ. Thế rồi, từ năm 2011, một luồng gió mới mang tên "tôm thẻ chân trắng" thổi về làng, từ đây làng biển Hải Ninh náo nức làm giàu và quả thật, không ít người giàu lên nhờ tôm. Thế nhưng, kết thúc năm 2014, người nuôi tôm ở Hải Ninh lại có không ít trần trở với con tôm, khi mà vụ nuôi mới 2015 đang cận kề.

Ông Mai Văn Buôi, Chủ tịch UBND xã Hải Ninh cho biết: Tính đến hết tháng 9/2014, trên địa bàn xã có diện tích nuôi tôm thẻ chân trắng trên cát gần 50ha, sản lượng thu hoạch đạt gần 727 tấn với 41 hộ và 2 doanh nghiệp tham gia nuôi. Ngoài ra, còn có 260 hộ đi đến tận các huyện Bố Trạch, Quảng Trạch, Lệ Thủy và vào tận tỉnh Quảng Trị thuê đất nuôi tôm với tổng diện tích gần 60ha, sản lượng thu hoạch hàng năm đạt khoảng 434 tấn. Người Hải Ninh có cách nuôi tôm khá độc đáo là nuôi theo kiểu "xăm lo" - tức là cuốn chiếu. Đó là cách vài hộ gia đình cùng chung sức, chung vốn đầu tư nuôi 3 hồ. Không ai thả con giống cùng một lúc mà áp dụng thả giống hồ thứ nhất, chăm sóc kỹ lưỡng theo đúng bài bản. Sau một

tháng sẽ thả tiếp hồ thứ hai và sau tháng nữa mới thả hồ thứ ba. Khi hồ thứ ba được một tháng thì hồ thứ nhất thu hoạch. Theo cách "lý luận" của bà con thì làm như vậy có được nhiều cái lợi. Đó là mức đầu tư vừa phải, có nhân lực để theo dõi, quản lý hồ; hoặc nếu con giống có bị nhiễm bệnh cũng dễ xử lý hơn. Với người nuôi tôm ở đây, khi tôm qua tháng thứ hai là đã yên tâm rồi, vì tôm đã có sức nên khó bị mắc bệnh. Lúc này đã tính đến chuyện có lãi, nếu có trục trặc gì thì xuất bán luôn.

Thực tế, từ năm 2011 đến năm 2013, các hộ nuôi tôm ở Hải Ninh đã áp dụng quy trình nuôi tôm thay nước thường xuyên nên nuôi khá thành công, tôm lớn nhanh, ít bị bệnh, đạt năng suất cao, bán được giá nên nhiều hộ nuôi có lãi. Đến vụ nuôi năm 2014, nhiều hộ nuôi "mở rộng" địa bàn, đi đến tận vùng cát các huyện Bố Trạch,



Thu nhập từ tôm nuôi làm thay đổi xã biển Hải Ninh

Ảnh: TL

Quảng Trạch, Lệ Thủy... thuê đất nuôi tôm; tuy nhiên, do nuôi với mật độ cao, lại chưa nắm vững quy trình kỹ thuật nên dịch bệnh xuất hiện nhiều, tôm chậm lớn, chi phí đầu tư tăng cao... Các hộ nuôi đa phần chỉ đủ chi phí đầu tư, thậm chí là thua lỗ. Như hộ ông Trương Thanh Duy thuê đất ở xã Ngư Thủy Bắc khi nuôi xuất hiện hiện tượng nhiễm phèn nguồn nước cấp, phèn đóng đở cả bạt bờ, khi cấp nước vào ao làm cho tôm bị rớt đáy; thậm chí mỗi lần thay nước thì xuất hiện các màu tảo khác nhau làm cho việc gây màu và duy trì màu nước thích hợp cho tôm rất khó khăn, dẫn đến hiện tượng rớt tảo làm tôm dễ bị bệnh đường ruột. Còn hộ ông Trương Văn Vinh thuê đất ở xã Trung Trạch, huyện Bố Trạch nuôi tôm, sau khi cấp nước vào ao nuôi dù đã xử lý hóa chất nhưng vẫn xuất hiện “lợn cợn”. Ông Vinh cho biết, khi nuôi được 45 ngày, tôm đạt kích cỡ 150 con/kg thì bắt đầu có dấu hiệu rớt đáy liên tục, bắt con tôm lên quan sát thấy đường ruột đứt đoạn, phân lỏng, gan tụy chuyển sang màu vàng, xanh nhạt hoặc nâu đỏ...

Vụ nuôi năm 2014 chỉ có một số hộ nuôi tôm của Hải Ninh thành công, có lãi, như hộ ông Hoàng Minh Thắng, Mai Thanh Phương nuôi tại xã Hải Ninh; hộ ông Ngô Mười, Hoàng Minh Nguyên nuôi ở xã Bảo Ninh, thành phố Đồng Hới; hộ ông Ngô Văn Tuyên nuôi ở xã Ngư Thủy Bắc, huyện Lệ Thủy... Đây là những hộ đã nắm vững quy trình kỹ thuật nuôi, có kinh nghiệm nuôi tôm từ năm 2011, đầu tư trang thiết bị đầy đủ để phục vụ nuôi tôm. Ông Hoàng Minh Thắng cho biết, từ vụ nuôi 2014 vừa qua, ông đã đầu tư mua bộ đồ lặn để kiểm tra thức ăn, đáy ao, khi xả nước thì lặn xuống kiểm tra rốn xả để đảm bảo tôm không thất thoát ra ngoài, hạn chế hao hụt.

Nói về nguyên nhân thất bại của vụ nuôi vừa rồi, ông Trần Đình Du, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cho hay: Do vụ nuôi năm 2013 khá thành công nên năm 2014,

các hộ dân ở Hải Ninh tiếp tục thuê đất nhiều nơi để mở rộng diện tích ao hồ, dẫn đến tình trạng các giếng khoan nước mặn khá dày đặc; bình quân 1 ao nuôi phải có 1 giếng khoan nước mặn nên chất lượng nguồn nước cấp vào không đảm bảo, lại thêm nước cấp của hộ này nằm cạnh nguồn nước xả thải của hộ lân cận, do đó tình trạng ô nhiễm gây bệnh là không tránh khỏi. Mặt khác, do các hộ thả nuôi với mật độ quá cao, cá biệt có hộ nuôi mật độ 500-700 con/m² nên việc quản lý môi trường khó khăn, làm cho tôm yếu sức, dễ bị bệnh. Hầu hết, các ao nuôi không thành công là của các hộ nuôi mới đầu tư, nuôi theo phong trào, chưa nắm chắc kỹ thuật nên không thể kiểm soát toàn bộ quy trình, lúng túng trong xử lý các tình huống để phát sinh dịch bệnh.

Để tìm “lời giải” cho trăn trở của không ít hộ dân Hải Ninh trước vụ nuôi mới 2015, trung tuần tháng 11/2014, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tổ chức hội thảo nuôi tôm trên cát tại xã Hải Ninh; trong đó chỉ ra nguyên nhân và biện pháp khắc phục tình trạng thất bại khi nuôi tôm trên cát. Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cũng đã khuyến cáo người nuôi tôm cần chú ý đến nguồn nước, đặc biệt là kiểm tra hàm lượng các loại khí độc, ion kim loại nặng, hóa chất độc hại có trong nguồn nước giếng khoan, trước khi cấp nước vào ao nuôi nhất thiết phải qua ao chứa lắng để xử lý, kiểm tra yếu tố môi trường, nếu đạt yêu cầu mới đưa vào ao nuôi. Đối với con giống, cần lựa chọn con giống có thương hiệu uy tín, kiểm tra bằng mắt thường tôm phải đều, hoạt động mạnh, màu sắc tương sáng, không dị hình, đặc biệt phải test kiểm tra các loại bệnh về virus kỹ lưỡng trước khi thả tôm xuống ao; nên nuôi mật độ dưới 200 con/m² để đảm bảo chăm sóc, quản lý và phòng ngừa dịch bệnh. Đặc biệt, người mới nuôi tôm cần tìm hiểu kỹ và nắm chắc quy trình nuôi tôm trên cơ sở tình hình thực tế của địa phương, tránh nuôi theo phong trào một cách đầy may rủi...■